

20
25

סיכום שנתי

תוכן עניינים

4	ברכת היו"ר
5	ברכת המנכ"לית
6	אימפקט 2025
7	אגף יזמות קהילתית
8	אגף יזמות קהילתית - סיפורים מהשטח
10	תוכניות ליבה
11	תוכניות ליבה - סיפורים מהשטח
14	הבוסתן
15	יום השכנים
16	שותפים

שותפים ושותפות יקרים,

לקח לנו רגע לעצור ולסכם את השנה, לאסוף נתונים, סיפורים ולהבין מה עברנו יחד. זו הייתה שנה של מלחמה ושגרת מלחמה, עם רגעים קצרים של תקווה לשגרה פשוטה יותר. אני כותבת את הדברים בתוך עוד מערכה, ברצף שנים לא פשוטות. לא תמיד קל לאחוז באופטימיות, אבל ההתבוננות בקהילות, בפעילים וביזמים החברתיים, וביכולת שלהם לצמוח דווקא מתוך כאב, נותנת לנו כוח ואמונה שאפשר לשנות.

כי שינוי אמיתי מתחיל מלמטה. כשאנשים מתכנסים, רואים אחת את השנייה, מקשיבים, ושואלים יחד איך החיים כאן יכולים להיראות אחרת. אנחנו בארץ עיר מאמינות בחברה אזרחית ופועלות בכל יום כדי לחזק אותה; חברה שבה כל אחת ואחד יכולים להשפיע.

לכן אנחנו פועלים במעגלים. מעגל של שווים, שבו אין קול שחשוב יותר מאחר. מעגל קהילתי, שבו ההובלה צומחת מבפנים, מתוך הידע המקומי, הקשרים והסולידריות. ומעגלי פעולה, שבהם רעיון הופך ליוזמה, יוזמה לעשייה, ועשייה להשפעה רחבה יותר. כמו סטארט-אפ בתחילת הדרך, גם יוזמה חברתית היא תוצר של זיהוי נכון של צורך או פער שצומחת לפתרון. כך מקימים מרפאה, יוצרים מסגרת חינוכית אחרת, מפתחים פתרונות מגורים, ומחיים מרחבים שנשכחו. לא כי מישהו ביקש, אלא כי יש מי שמאמינים שיש להם יכולת לפעול.

כשהמעגלים מתרחבים, ההשפעה זולגת מפרויקט למדיניות ומקהילה אחת לחברה שלמה. זה שינוי שלוקח זמן ומחזיק לאורך זמן, כי הוא נשאר מחובר לאנשים ולמקום שממנו צמח. גם השנה קמנו בכל בוקר מתוך אמונה שאפשר ושעם כל יוזמה החברה שלנו יכולה להיות קצת יותר טובה.

כך נמשיך לפעול.

בסוף, הכול חוזר לאנשים ולקהילה. ליוזמות שנולדות במעגלים קטנים ומצליחות להשפיע רחוק. שם אנחנו בוחרות להיות.

שלכם,

קרו בן-דוד, מנכ"לית ארץ עיר

עֶכְשָׁו, כְּשֶׁהַחֲסִידוֹת הַלְּבָנוֹת, הַשָּׁבוֹת, נִהְפְּכוֹת בְּאִמְצַע הַרְקִיעַ לְלִהְיוֹת מְטוֹסֵי סִילוֹן, שׁוֹב נְחוּשׁ עַד כְּמֵה חֲזָקוֹת הַצְּלָעוֹת, וְכִמָּה אֲמִיץ הָאָוִיר הַחֵם בְּתוֹךְ הָרְאוֹת, וְכִמָּה הַעֲזָה נְחוּצָה לְאַהֵב בְּשִׁפְלָה הַגְּלוּיָה, כְּשֶׁהַסְּכָנוֹת הַגְּבוּהוֹת מְקַמְרוֹת מֵעַל, וְכִמָּה אֶהְבֶּה דְרוּשָׁה לְמַלֵּא אֶת הַפְּלִים הַרִיקִים

יהודה עמיחי, מתוך "עכשיו ובימים האחרים", הוצאת "לקראת"

כמה מדויקות המילים של יהודה עמיחי לאביב הזה, השנה. הפער בין עוצמת האנשים לכאב המלחמה ואובדניה. בתוך המציאות הזאת, כשסכנות גבוהות מקומרות מעל, אנחנו ממשיכים למלא את הכלים הריקים. דרושה לנו אהבה לחברה הישראלית, ולא פחות מכך תקווה מעשית, ואמונה בדרך המקצועית שלנו ב'ארץ עיר' – טיפוח קהילתיות עירונית, פיתוח יזמות חברתית, חיזוק החוסן הקהילתי, צמצום פערים והגדלת האחריות וההשתתפות האזרחית.

השנה אני זוכה להצטרף לוועד המנהל של 'ארץ עיר', לקחת חלק בעבודת התיקון, בהעמקת הפעילות ובהרחבתה, כיושבת ראש הוועד המנהל.

תודה לחברי הוועד המנהל על השותפות והמחויבות, התחדשנו בחברות ובחברים חדשים המביאים איתם ניסיון וידע מקצועי רב, יחד נתמוך בהובלת עשייה מדויקת ומיטיבה.

תודה מיוחדת לערן בוכלצב, יושב ראש הוועד היוצא, על מחויבות עמוקה ומסירות אין קץ לאורך שנים.

ותודה אחרונה לצוות 'ארץ עיר', צוות מקצועי ומסור אשר ממשיך להוביל את העשייה באחריות בזמני שגרה וחירום.

מיכל זמיר,

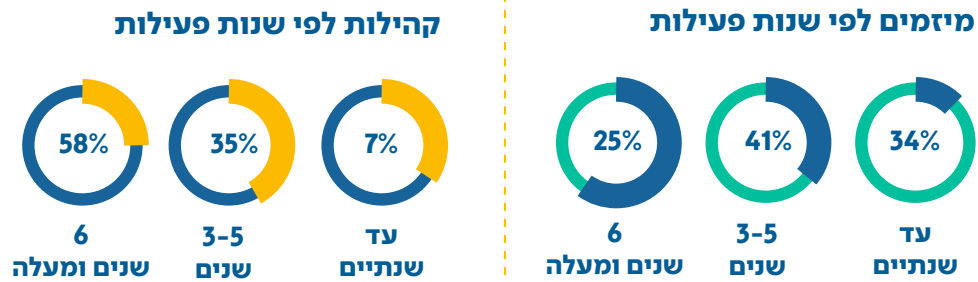
יו"ר ארץ עיר

אגף יזמות קהילתית

אגף יזמות קהילתית פועל לחיזוק יוזמות וקהילות מקומיות בערים וביישובים בפריפריה הגיאוגרפית, במטרה לחזק את החוסן הקהילתי, תחושת השייכות ויכולת ההשפעה האזרחית. אנו מאמינים כי המפתח לעמידה איתנה ואפקטיבית באתגרים חברתיים, בשגרה ובחירום, טמון בכוחן של קהילות מאורגנות ויוזמות מקומיות.

בשנת 2025 ליווה האגף יזמים, קבוצות וקהילות בתהליכי הקמה, התארגנות וצמיחה, תוך פיתוח מודלי ליווי מותאמים, חיזוק רשתות עמיתים והעמקת שיתופי פעולה עם רשויות ושותפים מקומיים. ב-2026, האגף מתמקד בהעמקה ובהרחבה של המהלכים שפותחו, לייצוב הפעילות ולהגדלת ההשפעה ברמה המקומית והארצית.

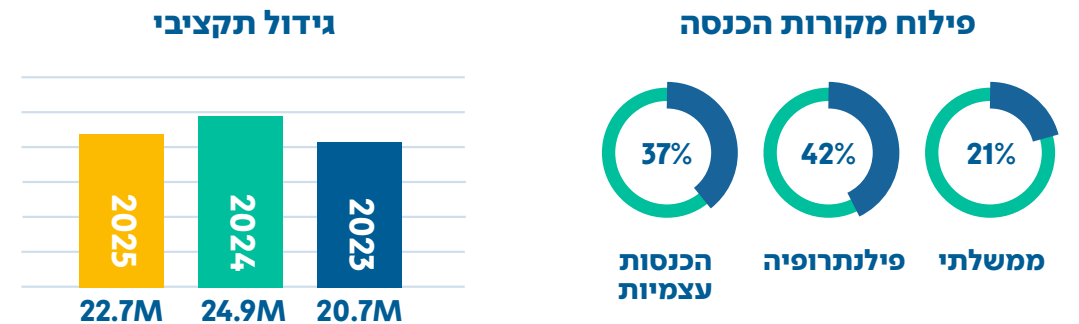
יזמים וקהילות 60 יזמים וקהילות ב-2025

אימפקט 2025

סיכום תקציבי

חפץ מעבר

חפץ מעבר - אחרי אירועי 7.10, משפחות רבות בעוטף נשארו לא רק בלי בית, אלא גם בלי החפצים הקטנים שמחזיקים את הזיכרונות שלנו ויוצרים תחושת שייכות ורצף. מתוך הצורך הזה נולד פרויקט "חפץ מעבר" - מיזם המלווה משפחות שנפגעו, באמצעות בחירה וחידוש של חפץ אישי שנותר מהבית.

החפץ של משפחת אנגל, קיבוץ ניר עוז

קרינה ורון אנגל חיו בניר עוז עם שלושת ילדיהם - טום, מיקה ויובל - בבית קטן, צבעוני ופתוח, מלא בחפצים ישנים שרון אהב לאסוף. הם היו שונים מאוד זה מזה, אך בנו יחד בית חם ומשפחה אוהבת מול גדר הגבול.

בבוקר 7 באוקטובר נכנסו קרינה, רון והבנות לממ"ד, בעוד טום נשאר בבסיס. בשעה 09:10 רון יצא מהממ"ד להגן על משפחתו. בהמשך היום, נחטפו קרינה, מיקה ויובל לעזה. לאחר 23 ימים התאחדו בשבי, ולאחר מכן שוחררו בעסקה. רק לאחר שחזרו לישראל התברר להן כי רון נרצח בביתם באותו בוקר ארוה, וגופתו נלקחה לעזה. כשקרינה חזרה הביתה לאחר השבי, היא מצאה בין ההריסות שרידים מעטים. אחד מהשכנים מצא את שעון המטוטלת הישן שרון אהב במיוחד. השעון שופץ, והפך ל"חפץ המעבר" של קרינה. יום אחד, בביתם הזמני בכרמי גת, נשמע לפתע צלצול חזק. "אימא, אבא בבית!" קראה מיקה הבת. עבור קרינה, השעון הוא זיכרון מרונן, אבל גם סמל למה שנותר - וליכולת לשאת את האובדן, ולבנות חיים מחדש.

מעגלים משולבים

מעגלים משולבים - פועלת כבר 6 שנים בפרדס חנה-כרכור. סוזן ממובילות הקהילה, מספרת כיצד זה התחיל: "התחברנו קבוצה של יזמים. אנחנו בעצם אנשים שאוהבים ליזום דברים ולפעול למען הקהילה" והיא מוסיפה כי "בעשר שנים האחרונות מגיעים עוד ועוד אנשים מכל הארץ שבאמת מחפשים את הקהילתיות הזאת ואת המפגש ובאמת נוצרו המון קהילות שונות בפרדס חנה, ואני שמחה להיות שותפה בהן ולחבר ביניהן... הדבר שהכי משמח אותי זה ליצור מרחבים שאפשר להיפגש פנים לפנים לעשות דברים ביחד לתכנן דברים וליצור דברים ובאמת זה כיף גדול שיש אנשים נפלאים שיוזמים ועושים בפרדס חנה".

תוכניות ליבה

תוכנית חוסן ברשויות בנגב

לאחר אירועי ה-7 באוקטובר, רשויות מקומיות ברחבי הנגב מתמודדות עם מציאות מתמשכת של חירום, שחיקה ולחצים חברתיים וכלכליים הולכים וגוברים, תוך שהן נשאות גם באחריות לשמור על חוסן של הקהילות שלהן. כמענה לצורך, ארגון ארץעיר השיק תוכנית ייעודית יחד עם קרן מאק נס של קרן הקהילה היהודית של Greater MetroWest ניו ג'רזי. מטרת התוכנית הינה לחזק את יכולות הרשויות באמצעות פיתוח משאבים, יצירת שותפויות ותמיכה ביוזמות קהילתיות מקומיות.

שי חג'י, ראש המועצה האזורית מרחבים, התייחס לערך שמביאה לו התוכנית ואמר כי היא מעניקה למועצה הבנה מקצועית ומעמיקה יותר של גיוס משאבים ושל המחויבות הנדרשת כדי לעשות זאת נכון.

תוכניות הליבה אלו תוכניות בהן ארץעיר משמשת גורם מפתח מנהל ומפעיל. התוכניות פועלות בערים וביישובים שונים ומעודדות יוזמות תושבים, מחזקות קהילתיות וחוסן מקומי ומרחיבות את ההשפעה האזרחית. התוכניות פועלות בתחומים שונים ובמודלים שונים אך לכולן יש פוטנציאל להפוך לתוכנית ארצית. בשנת 2025 פעלו 8 תוכניות; בצוותא, ArtBay, סביב העץ, קריית אליעזר, יזמות צפון, השולחן העגול הרב-מגזרי לשינוי מדיניות, תוכנית החוסן הקהילתי בערי הנגב וראשית יוזמה לשיפור איכות החינוך בגיל הרך. שנת 2026 תוקדש לחיזוק מוקדי הפעילות בצפון ולהרחבת קהלי היעד.

כנס סביב העץ

ארטביי

בחיפה, ארץ עיר פועלת יחד עם שותפים מקומיים כדי לחזק את הקשר בין התחדשות עירונית, קהילה ומדיניות. מתוך עבודה מתמשכת בעיר, מתחדדת שוב ושוב אותה שאלה: כיצד מבטיחים שתהליכי שינוי עירוניים לא יישארו רק ברמת הפיתוח הפיזי, אלא יתורגמו גם לחוסן קהילתי, שייכות מקומית ותשתית ארוכת טווח לעשייה אזרחית.

על השותפות הזו אמרה מור דה, מנהלת תוכניות בקרן גנדיר: "מתוך העבודה ארוכת השנים עם ארץ עיר בחיפה, אנחנו רואים בעמותה שותפה מרכזית לתהליכים שהקרן מקדמת בחיפה ובשדה ההתחדשות העירונית בישראל. אנחנו סומכים על המקצועיות של הצוות ומודים על העבודה

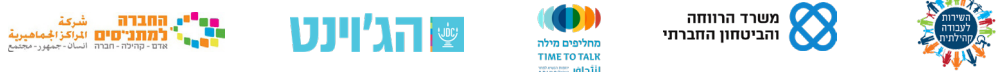
הבוסתן

“הבוסתן” – בית הספר לזימות קהילתית עירונית, הופך את הידע המקצועי, שנאסף לאורך שנים של עשייה קהילתית בשטח, לכלים יישומיים עבור אנשי מקצוע מהחברה האזרחית ומהרשויות המקומיות. אנו מאמינים כי הכשרת אנשים היא מנוע המאיץ יזמות קהילתית והשפעה מערכתית על המרחב העירוני. בשנת 2025 עבר “הבוסתן” מהפעלה של קורסים נקודתיים למודל של בית ספר, וכעת הוא כולל: קורסים בסיסיים בתחומים של יזמות וקהילות, הכשרות ייעודיות והרצאות מתחלפות. הכל מכוון לבניית היכולות המקצועיות של יזמים, מובילי קהילות וסוכני שינוי.

יום השכנים

פעם בשנה, המרחב הציבורי בישראל הופך למשהו אחר. זה קורה ביום השכנים – אירוע השיא שאנחנו בארץ עיר יוזמים ומובילים כבר חמש שנים. אנחנו מאמינים ששינוי חברתי מתחיל בשיחה על הקפה בין אנשים שגרים דלת מול דלת ולכן שמנו לנו מטרה להפוך את המדרכה, הלובי או הגינה השכונתית למקום של מפגש אמיתי. השנה ליווינו והדרכנו שכנים וקהילות ב-550 מוקדים שונים מקצה לקצה של המדינה. יחד עם השותפים שלנו בשירות לעבודה קהילתית – משרד הרווחה והביטחון החברתי, ג'וינט ישראל-אשלים והחברה למתנ"סים, ובהשראת חזון הנשיא ל"מחר ישראלי משותף", אנחנו מוכיחים שוב ושוב – כשיש תשתית של חיבורים, השכונה הופכת לבית.

השותפים שלנו

פעילות ארץעיר מתאפשרת בזכות שותפות ותמיכה של רשת רחבה של קרנות פילנתרופיות, גופים ציבוריים ושותפים אסטרטגיים. מחויבותם מאפשרת לנו להרחיב את ההשפעה, לחזק קהילות ולקדם יזמות קהילתית ברחבי ישראל.

אנו מודים לשותפינו על התמיכה המתמשכת:

קרן גנדיר | יד הנדיב | קרן ברכה | הקרנות לביטוח הלאומי | קרן שח"ף | קרן רבסון
קרן מאירהוף | קרן יזמות חברתית לקידום שיוויון וחברה משותפת בין יהודים לערבים
בישראל | השגרירות הנוצרית הבין-לאומית ירושלים | קרן מק נס | ראשית מיסודה
של יד הנדיב | קרן שעשוע | קרן הדרים | קהילת נרייבר | אקורד | הקדש וינוגרד |
עיריית באר שבע | עיריית דימונה | המועצה המקומית פרדס חנה-כרכור | עיריית
חיפה | עיריית ערד | מועצה אזורית שדות נגב | עיריית אשקלון | מועצה מקומית
יבנאל | עיריית לוד | עיריית רמלה | מועצה מקומית קצרין | עיריית תל אביב - יפו
המועצה המקומית מצפה רמון | מועצה אזורית מרחבים | מועצה מקומית מג'ד אל-
כרום | מועצה אזורית משגב | מועצה מקומית ביר אל-מכסור | מועצה מקומית
דבוריה | עיריית ירושלים | עיריית ראש העין | מועצה מקומית קריית טבעון | מועצה
מקומית חצור | המרכזים לצדק חברתי | מקו"ם – מועצת הקהילות והקבוצות
המשימתיות בישראל | הג'וינט | החברה למתנ"סים | השירות לעבודה קהילתית
הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית | משרד הרווחה והביטחון החברתי
מחליפים מילה: יוזמות הנשיא למחר ישראלי משותף | משרד התרבות והספורט
משרד ההתיישבות | משרד הבריאות | המשרד להגנת הסביבה | קרן קיימת לישראל
עיקר העיר | יוזמת האנרגיה הטובה | דרך צל - המועצה לבנייה ירוקה | אשכול שורק
דרומי | מועצה מקומית חורה | מועצה מקומית כסייפה

ולשותפים ולתורמים שבחרו להישאר בעילום שם – תודה על האמון והתמיכה.

לקהילות וליזמים החברים ברשת היזמות הקהילתית של ארץעיר - לב העשייה שלנו. תודה שאתם רואים בנו בית, ונותנים לנו את הזכות לצמוח, לפעול ולהשפיע יחד.

שבועת האדמה | בית הבאר | אומניה לוד | אומניה רמלה | אחוות גברים בארשבועית
| עוגנים בנגב | אחרי במדבר | קרובים קרובות | בארות | קמה | מעגלים משולבים
| אלחרומי-שמסונא | גרעין נטע | אלף | טרנזישן קריית טבעון | טרנזישן תל אביב |
טרנזישן יבנאל | חצור | שובה | קצרין | רוח ים | מעין ירושלים | הרשת באר שבע |
הרשת מצפה רמון | הנגריה הקהילתית | סנאפ | תומכות באהבה | אמצע החיים |
קרמיקו | המרכז לפליטים בנגב | הבית הגאה של הנגב | חוות רימון | מאמי הפקות
| עזרה לבלוטת התריס | חל"ק | זוזימה | התארגנות בפריפריה | הנביאים בית ספר
לאמנות | הקשב"ה | פעוטבע ב' | פעימה - בית לתיאטרון ויצירה | פעוטבע נחל בקע
| המעגל | לנצח במשחק החיים | היום שאחרי | מסודרות | משקפיים ורודות | פורום
ירוסלם | בשבילי חיפה | אפס הפרדה | מדברים ביחד | שינוע חברתי | החצר של סבא
וסבתא | מתקדמים דרומה | על המקפצה | חפץ מעבר

לפרטים וליצירת קשר:

קרן בן דור, מנכ"ל ארץ עיר

kerenbd@eretzir.org.il | 052-6219619

